

עיקר הזהירות במה שנותן לתוך פיו

אשריהם ישראל ונשותיהם יותר מהם, נזהרים לבער החמץ בתכלית הזהירות, ומחמירין יותר ממה שצריך, תבא עליהם ברכת טוב, אבל עיקר הזהירות צריך במה שנותן לתוך פיו.

(פלא יועץ)

כלים חדשים לפסח

צדיק אחד היה נזהר לקנות כלים חדשים בכל פסח ופסח, ואמר הטעם כי האר"י ז"ל כתב מי שנזהר ממשוהו חמץ בפסח מובטח שלא יחטא כל השנה, וידעתי בעצמי שחטאתי, א"כ [בודאין] לא נזהרתי בשנה העברה, הנני מוכרח לקנות כלים חדשים, והבן.

(שיח שרפי קודש- פסח, ג)

המדקדקים בפסח ינצלו מכל צרה

כל החומרות שעושים המדקדקין, אינו ממילי דחסידי רק מן הדין, והבזוים והמלעיגים והדוברים עתק באמרם לא היתה כזאת בימי אבותינו, עתידין ליתן את הדין, והמדקדקים בשמירה ינצלו מכל צרה.

(דרך פיקודך - דינוב)

להכשיר כל הכלים של פסח

הרה"ק מאפטא לא הקפיד כל כך בחומרות היתרות הנהוגות בפסח.

כל שנה הכשירו קודם הפסח את כל הכלים המיוחדים של פסח.

לא הקפידו בהכנת מים בערב הפסח לכל ימי החג.

(ילקוט אוהב ישראל - פסח, מג-מה)

כ' אדר

חומרות והנהגות בחג הפסח (ב)

מי השילוח / שיח שרפי קודש: החומרות הרבות בפסח הם תכשיטין לקדושה.	מועד לכל חי: אשרי יושבי ביתך יותר מכל השנה.
הרה"ק מפרשיסחא: צריך בפסח לשאול על כל דבר.	אבני נזר: נטבע חומרות הפסח בילדים.
הרה"ק הישמח משה: החמיר בכל מה שנאמר באיזה ספר.	ברכת משה: הענין שמרבים בחומרות בפסח משום שחמץ אסור אפי' במשהו וידוע שעיקר היהודי הוא הפנימיות, והיינו משהו, ולכך מרבים בחומרות שאם לא יקפיד ע"כ הרי יחסר בפנימיות.
שער המלך: להוסיף חומרא בכל שנה.	מעשה מהרה"ק מלובלין: לא להניח מאכלין על ספסל של כל השנה.
נמוקי או"ח: החמירו הגם דכוחא דהיתרא עדיף.	מעשה מרה"ק אהבת ישראל: חשש ע"ז חמור מחומרא.
הרה"ק מבעלזא: אל תיטוש תורת אמך / לאכול רק בביתו / שלא לאכול אלא מה שאכלו אבותינו / להחמיר בפסח כל מה דאפשר.	מעשה מהרה"ק מקוריץ: נסיון הכעס לחומרא.
משך חכמה: על פי הגדרים והסייגים נגאלו.	קב הישר: יום כ' אדר יום מיוחד.

ימי היולא

ה' ת': רבנו יואל בהר"ר שמואל יפה סירקיש זי"ע מח"ס בית חדש הב"ח. ומובא בד"ב שמקובל שמי שהיה בארבע אמותיו בעת לימודו היה נרפא מחליו, וע"כ טוב ללמוד בספריו ביום הזה והוא שפתותיו דוכבות בקבר וכמי שנמצא בד' אמותיו.
תשנ"ה: הרה"ג שלמה זלמן בהר"ר חיים יהודה אויערבאך זצוק"ל מפוסקי הדור ור"י קול תורה.
תשע"ב: הרה"ק משה יהושע בהרה"ק חיים מאיר זצוק"ל הישועות משה מוז'ניץ.

מישניות - מסכת פסחים

ג. כיצד מפרישין חלה בטמאה ביום טוב, רבי אליעזר אומר, לא תקרא לה שם, עד שתאפה. רבי יהודה בן בתירא אומר, תטיל בצונן. אומר רבי יהושע: לא זה הוא חמץ שמזהרים עליו בבל יראה ובבל ימצא, אלא מפרשתה ומניחתה עד הערב, ואם החמיצה, החמיצה:

ד. רבן גמליאל אומר: שלש נשים לשות באחת ואופות בתנור אחד, זו אחר זו. וחכמים אומרים, שלש נשים עוסקות בבצק, אחת לשה ואחת עורכת ואחת אופה. רבי עקיבא אומר, לא כל הנשים ולא כל העצים ולא כל התנורים שוין. זה הכלל, תפח, תלמש בצונן:

פירוש ר"ע מברטנורא

ג. חלה בטמאה. שנטמאת העסה ושוב אין החלה הנשלת ממנה ראוייה לאכילת כהן, כיצד מפרישין אותה ביום טוב של פסח, הרי אין יכול לאפותה בפסח מאחר שאינה ראוייה לאכילה, ולשהותה ולשורפה בערב אי אפשר שמה תחמין, ולהאכילה לכלבים אי אפשר שאין מבערין קדשים ביום טוב: רבי אליעזר אומר לא יקרא לה שם חלה עד שתאפה. דאכתי כל חדא וחדא חזיא ליה, דמכל חדא וחדא מפריש פורתא, ולאחר אפיתה אם רצה יפריש חלה שלמה על הכל, דקסבר רבי אליעזר הרודה מן התנור ונותן לסל, הסל מצרפן לחלה: לא זהו חמץ שמזהרים עליו. דלאו ידידה זה הוא לאחר שקרא עליה שם, וקרא כתיב (שמות יג) לא יראה לך, שלף אי אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה, וזה אינו שלף ולא של חבדך דאכתי לא מטא ליד כהן. ורבי אליעזר סבר הואיל אי בעי מתשיל עליה הויא הקדש בטעות ואינו הקדש וחזיא ליה לאכילה, נמצא דשלו היא וחמץ של ישראל הוא. ורבי יהושע סבר לא אמרינן הואיל, והלכה כרבי אליעזר: ד. שלש נשים לשות באחת. כל אחת תנור מלא, ואין כאן חמוץ, אף על פי [שהאחת] ממתנת עד שיאפו השתים: וחכמים אומרים. אין להקל כל כך שיהיו לשות באחת, אלא שלש נשים עוסקות כל אחת בבצק שלה: אחת לשה. האחרונה לשה כשחברתה האמצעית מקטפת, והשלישית שלשה תחלה אופה,

ה שאור, ישרף, והאוכלו פטור. סדוק, ישרף, והאוכלו חייב ברת. איזהו שאור, בקרני חגבים. סדוק, שנתערבו סדקיו זה בזה, דברי רבי יהודה. וחכמים אומרים, זה וזה האוכלו חייב ברת; ואיזהו שאור, כל שהכסיפו פניו באדם שעמדו שערותיו:

ו ארבעה עשר שחל להיות בשבת, מבערים את הכל מלפני השבת, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים, בזמן. רבי אלעזר בר צדוק אומר: תרומה מלפני השבת, וחלין בזמן:

ז תהולך לשחוט את פסחו, ולמול את בנו, ולאכול סעודת ארוסין בבית חמיו, ונזכר שיש לו חמץ בתוך ביתו, אם יכול לחזור ולבער ולחזור למצותו, יחזור ויבער. ואם לאו, מבטלו בלבו. להציל מן הנכרים, ומן הנזהר, ומן הלסטים, ומן הדלקה, ומן המפלת, יבטל בלבו. ולשבות שביתת הרשות, יחזור מיד:

פירוש ר"ע מברטנורא

נמצאו שלשתן עוסקות בבת אחת, כל אחת בפצק שלה, אחת לשה שלה, ואחת מקטפת שלה, ואחת אופה שלה: לא כל הנשים. רבי עקיבא אמלתייה דרבן גמליאל קא מהדר ואמר שאין ראוי לעשות כדבריו. לפי שיש נשים עצלניות ומחמיצות אם שוהות כל כך, ויש תנור שאינו חם מהר, ויש עצים שאין נבערים מהר, אלא כדברי חכמים ראוי לעשות, לעסק תמיד בפצק, שכל זמן שעוסקים בפצק אינו בא לידי חמוץ, וכן הלכה: זה הכלל תפח. הפצק שבידה שרואה שרוצה לתפח: תלמיש. ידה במים צוננין ותקטפנה ותצטנן: ה. שאור. שלא החמיץ כל צרכו: [סדוק]. דרך הפצק כשמחמיץ נעשה סדקים סדקים: בקרני חגבים. סדק לכאן וסדק לכאן: זה וזה האוכלו חייב ברת. דקרני חגבים נמי הוא סדוק. ואיזהו שאור שפטור, זה שאין בו שום סדוק אבל הכסיפו פניו באדם שעמדו שערותיו מתוך פחד [שפניו מכסיפין], והלכה פחכמים: ו. מבערים את הכל. בין חלין בין תרומה. חוץ מכדי אכילתו לשבת: תרומה מלפני השבת. שאין יכול להאכילה לא לזרים ולא לבהמה, ולהשהותה אי אפשר, אבל חלין אין צריך לבער אלא בזמנו שיכול למצוא להם אוכלים הרבה, והלכה כרבי אלעזר ברבי צדוק: ז. תהולך. בארבעה עשר קאי: אם יכול. שיש שהות פיוס: להציל מן הנזק. את ישראל הנודפים: יבטל בלבו. ולא יחזור ואפלו יש שהות, דמדאורייתא בבטול בעלמא סגי: לשבות שביתת הרשות. שהיה הולך להחשיף על התחום ולקנות שביתה להלך משם ולהלאה אלפים אמה לדבר הרשות, יחזור מיד. אבל לקנות שביתה מצוה, כגון שצריך לילך למחר לבית האבל או לבית המשתה, היינו כהולך לשחט את פסחו:

קה:

עין משפט
נר מצוה

כח א מ״ח פס״ט מהל׳ שנת הלכס י׳ ט״ש״ע ח״ט כ״י רל״ט

ספיק ד׳:

ב כ מ״ח ט״ס הלכס י׳ סג׳ עשׂין ט״ו (ט״ש״ע ח״ט כ״י רל״ט) ספיק:

ל ג מ״ח פ״ח מלכס׳ כ״י ט״ו ספיק מ״ח ט״ש״ע ח״ט כ״י קכ״ט ספיק: **ל** ד מ״ח ט״ס הלכס י׳ ו״כ ופס״ט מהל׳ שנת הלכס י׳ ט״ש״ע ח״ט כ״י רל״ט ספיק:

ל ה מ״ח ט״ס הלכס י׳ ופס״ט מהל׳ שנת הלכס י׳ ט״ש״ע ח״ט כ״י קכ״ט ספיק:

ל ו מ״ח פס״ט מהל׳ שנת הלכס י׳ ט״ש״ע ח״ט כ״י קכ״ט ספיק:

ל ז מ״ח ט״ס הלכס י׳ סג׳ עשׂין ט״ו (ט״ש״ע ח״ט כ״י רל״ט) ספיק:

פסוק:

פ ב מ״ח פ״ח

טעמו פגמו. לזכרת המזון ולקדוש ולבדלה צדק ערץ פסחוס (ד' קס):

(צרכוס 33)

רבינו חננאל

קודם ואם איזא רבדקדש ביזם נסבקיז עד למחר ולעביד ביה חרי קודש וכבוד יום ופוקר חביבה מצוה בשעתה כלומר כיון שהלילה קודם לקידושא מן היום אין מעבידין מצות הקידוש מן הלילה עד למחר: **א**יני וחתיא הנכנס לביתו בשבת שבת מוכר ועל הבשמים ואומר הבדלה ואם אין לו אלא כוס אחד מניחו לאחר המזון ומשלישן לאחריו הנה מאחרת ההבדלה לאחר המזון אמרי חביבה מצוה בשעתה ופוקר שאני עיולי יומא מאפוקי יומא עיולי יומא מחבבנין ליה ולא מאחרנין ליה אפוקי יומא דרתי תליא בהבדלה מאחרנין ליה ואסקנין שמי מיהא מניחא חמני וסמי' תלתי כסי ותלחא עמי' ושרי קדושתא מוקדני מבדיל על הכוס ש"מ שהמבדיל בתפלה צריך שיבדיל על הכוס ומדקנני מניחו לאחר המזון ש"מ ברכת המזון טעונה כוס ש"מ מבדיל מבדיל במקצתו ש"מ כוס של ברכה צריך שיעור כדי רביעית ואין לו אלא שיעור אחד ומדלא קנני מבדיל ומניחו לאחר המזון ומבדיל עד עליו למחר המזון ש"מ דאסור לו לברך עד שיטעום וש"מ טעמו פגמו ולברכה שיעור טעם מבדיל מוקדני ומשלישן כלן בברכת המזון

שמע מינה תמני. תימה דהוה מזי למימר תשע שמע מינה שמומר לאכול קודם הבדלה כשאין לו אלא כוס אחד ולפירוש רבינו ניסים (ו) דמיירי כשהתחיל לאכול מצעדו יום יומא אך קשה על פירושו כדפי' לעיל: **ש**מען שבידלי על הכוס. ואל"מ צדקת אין עומדין (צרכוס דף ג:). דלמחר ליה רבינא לברכא הלכתא מאי אל"ל כקידושא מה קידושא בתפלה ועל הכוס אף הבדלה אמאי לא פשיט ליה מבדילא דהכא וי"ל משום דליכא צרייתא דהכא שסבכת שא"ל להבדיל בשנים דקנני המבדיל צו וצו ימורו לו צרכוס על רלסו ו"הכא דמשמע ליה דודאי הבדיל בתפלה אף על גב דליכא דלא מבדיל מלמחר המבדיל צוה וצוה כ"י משום דרזב בני אדם מבדילים בתפלה:

שמען מינה ברכה טעונה כוס.

קנת משמע דלפילו ביחיד טעונה כוס דהכנס משמע שזאז יחיד וכן משמע לקמן (דף קז:). דמתן שלשי אומר עליו צרכת המזון וקאמר בגמ' שמע מינה בהמ"ז טעונה כוס וארבעה כוסות חיקנו אפילו ביחידי מיהו י"ס לדמות משום דבהמ"ז טעונה כוס בג' חיקנו צפסא אפילו ביחיד כוס לזכרת המזון דאי צשום פשט איניז לריבה מה ענין כוס צבהמ"ז היה להם לתקן שיר לזוס שלשי והעולם אין וטאגין לנכד צבהמ"ז על הכוס אלא בג' ורבינו שלמה בן

רבינו מאיר אומר להטעין כוס אפילו ביחיד וכן מוכח במדרש שזמר טוב על קרא דשני רשעים שצדק ועוד מוכיח מורי הר"ר יחיאל דלוי כוס אפילו ביחיד דאי איניז טעונה כוס למח מניחו אחר המזון יבדיל לפני המזון ויאלץ כל אחד בעצמו ואו לא תהא טעונה כוס ואל"מ לר"ג דלמחר צבידנ מצרכין (צרכוס דף מד.) דכל' ז' מינין טעונין ג' צרכוס דהיינו צבהמ"ז ואס' ילטרכ כוס גס אומו כוס ילטרכ כוס אחר א"כ לא יעטר לעולם וי"ל דלא תקט כוס אלא אחר סעודה לחס ולה"ג שאין לנכד על הגסן אחר צבהמ"ז אחי נמי "שפיר ומראה דכן הלכה דבהמ"ז טעונה כוס ובאלו דברים (סס דף ג:). דליכא צרייתא דמנכר איז טעונה מוקי לה חס כמנאי אלינא דצ"ס **ו**ש"מ **כ**וס **ש**ל **ברכה צריך שיעור**. פ' מדאניו מתקנו לנ' כוסות ומימה דהא מדקנני אין אלא כוס ח' משמע דאין לו כלי אחר דהכי אמרי' בצרכוס צאלו דברים (ג"ס סס) דקאמר התם וסברי ז"ל צבהמ"ז טעונה כוס והמתן צא להם יין אחר המזון ואין לו אלא כוס אחד מנכר על היין והח"כ מנכר על המזון מאי לאו למנכר עליה ושמי ליה מיד לא למנכר ומנה ליה ולא שמי ומניחו צבהמ"ז והאמר מ"ה המנכר צריך שיטעום דטעים ליה צדיה שגית מעט מן היין צידו וישתה ולא יפגום ומיירי שאין שם רביעית צלמטום משמע מדמוקי לה בטעים ליה צדיה ולא קאמר שגית הימר מרביעית ככלי אחר משום דקנני אין לו אלא כוס אחד היינו אין לו אלא כלי אחד וי"ל דהסם כיון דמיירי דליכא טפי מרביעית א"כ אין לו אלא כוס אחד היינו על כרחק כלי אחד דאי לענין דליכא שני רביעיות קאמר הלא א"ל שיעור לנכד על היין לשמות דלפילו אמשהו מנכר שלא יהנה צלל צרכה ודרי יכול לנכד ולשמות העודק על הרביעיות ורביעית הנשאר יניח לזכרת המזון אלא אין לו אלא כלי אחד קאמר אצל הכא אין לו אלא כוס אחד אין נראה דכלי אחד קאמר דהא הנכנס לביתו קנני שלא התחיל לאכול ואי אפשר שלא ימצא כלי אחר דמתקמח לא מיירי צוצרא ערטיילאי הלכך ע"כ לענין דאין לו שני שיעורין קאמר וצרכוס דמיירי צצא להם יין על השלחן אפשר שאין לו על השלחן אלא כלי אחד: **ש**ש"מ **ט**עם **מבדיל**. ולא ימתין עד למחר קודם אכילה: **ש**מען **מינה טעמו פגמו**. נראה דס"ד דליכא טפי מרביעיות ומשום דליכא שתי רביעיות קרי ליה כוס אחד והשתא מוכח שפיר דטעמו פגמו אף על גב דכוס של צרכה צריך שיעור דנהי לצריך שיעור יטעום מלא לוגמיו הימר על הרביעיות והרביעיות יניח צבהמ"ז ורב אשי דמי דמיירי דליכא שיעור טעימה יתר מרביעית דאס טעמו חסר שיעורו ומיזו קשה היכי מוכח טעמו פגמו מדלא טעם העודק אכתי מיקשי ליה אמאי לא טעים ליה צדיה או ככלי אחר כדאמר כאלו דברים וי"ל כוסם מוכה כנון הבדלה ובהמ"ז וקידוש צריך לשמות מכוס שיש בו רביעית הלכך לא אפשר למיטעם צדיה או ככלי אחר אצל צרכוס דלא מיירי כסום מוכה אפשר לתקן ע"י דטעים ליה צדיה: ושמע

ערבי פסחים

פרק עשירי

פסחים

ולא אמרינן חביבה מצוה בשעתה. דלא מבדיל מקמי סעודה דהוי שעת הבדלה: לא חביבא **אנא**. דלא אמיינא ליה אלא מדעתאי להא דחביבה מלוה בשעתה: ולא הוואה **אנא**. מגיד: ולא אמיינא ליה משמיה דגבנרא יסידהא: אלא גמורא **אנא**. כך שמעמי צישינה: וסדרנא **אנא**. מסדר שמועות לפני

רצוטי תמיד: עיולי יומא. מתצנינא ליה ועצדינן קידוש מאורכתא כי היכי דלנכטיא עילון הי"א: **א**פוקי יומא. כנון אצללתא: מאחרנין ליה. היכא דאין לו אלא כוס אחד עד לאחר המזון: **ש**מע מינה המבדיל בתפלה ב'. דקנני הגננס לביתו צמולאי שנת מבדיל אף על גב דקסם צני אלס מבדילין בתפלה: ויש"מ **ב**רכה **ט**עונה כוס. צרכת המזון: ושמען מינה. (צרכת המזון) [כוס] (ג) על צדכ' צריך שיעור דאי לא צריך שיעור ליחלקי' לתרי: ושמען מינה צריך המבדיר שיטעמו. דאי לא טעים ליה ליצרך עליה תרי זימני: ושמען מינה טעמו פגמו. כנר מצרכת המזון: ואלינא

רש"ב"ם

קידוש חיוב. קידוש הלילה שמקדישין את היום על הכוס צלילה קודם לנכוד יום שלא ישמה אומו צלמטע סעודה אלא יקדש צו צלילה קודם אכילה: ולעביד ביה תרתי. קידוש היום והוי נמי כבוד היום קנת אכ"פ שאני

בסוך הסעודה: **ח**ביבה **מצוה בשעתה**. כדלמחר צאלו דברים (לעיל דף סא:). שהרי הקטר חלצים ואכזרים כשרים כל הלילה ואין ממתינין להם בשבת עד שמשתן שגא' (במדרש כחא) עלת שבת בשבתא הלכך יקדש צו צלילה ולא ימתין צו עד מסר: **ו**מי **אמרינן**. גבי צרכה חביבה מלוה בשעתה: **ו**משלישין בולן לאחריו. לאחר צרכת המזון וין נר צשמים והבדלה כצ"ס אלינא דר' יהודה והכי מפרשי' לקמיא לא אחר חביבה מלוה בשעתה דלא מבדיל מקמי מוזן דהויא עטת הבדלה: לא חביבא **אנא**. לא אמיינא לה מדעתאי להא דחביבה מלוה בשעתה: ולא הוואה **אנא**. מגיד: ולא אמיינא לה משמיה דגבנרא יסידהא: אלא גמורא **אנא**. כך שמעמי צישינה: וסדרנא **אנא**. מסדר שמועות לפני רצוטי שמיז רבינו יחקב כתב ה"ג לא חכימא ולא גמורא אלא אלא מסדרנא אלא וי"ל פ"י הדבר כן לא חכימא אלא למחר מה שאמרתי מעמיז מקדש והולך כל היום כולו וגם לתוך חביבה מלוה בשעתה ולא גמורא אלא לא למדתי דבר זה מרצוטי צסדר קידוש אלא סדרנא אלא כל סדרי צרכוס קידוש והבדלה נחמי לנ כהן לנכר את כולן לא נחישמי עד שמדמתי על עיקרן עד סדרן לאורות לעולם כן: עיולי יומא. מתצנינא ליה ועצדינן קידושא מאורכתא כי היכי דלנכטיא עילון הי"א דחביבה מלוה בשעתה וזריזין מקדימין למלוה: **א**פוקי יומא. כנון הבדלה מאחרנין ליה היכא דאשכחן שום עלילה לאחריה כנון היכא דאין לו אלא כוס אחד דמאחרנין ליה עד לאחר המזון: **ש**מען **מינה המבדיל בתפלה ב'**. דקנני הגננס לביתו צמולאי שנת מבדיל ואכ"פ דקסם צני אלס מבדילין בתפלה: ש"מ **ב**רכה **ט**עונה כוס. צרכת המזון: וש"מ **כ**וס **ש**ל **ברכה צריך שיעור**. רביעיות לוג דאי לא מומא הכי לצריך שיעור לתלקיה לתרי: וש"מ **ה**מבדיר **צריך שיטעמו**. או הוא או אחד מן השומעים וצשמיית אחד מהן ילאו כולן כדלמחר בעירוצין צצדק ככל מערבין (דף מ:). דלמחר הסם ליצרך עליה ולימיה ומשי המנכר צריך שיטעום וליחביה ליוקא לית הלכתא כרר אחא בר עקב דלחי למיסרך וציוס הכפורים קאי וש"מ דהמנכר צריך שיטעום לכתחלה ואס לא טעם כי אס אחד מהן ילאו כולן ידי חובתן אצל אין מנכרין על הכוס אס לא ישמה ח' ממנו ואפילו צשמיית מיוקן שפיר דמי ומצרייתא וז שמעינן לצריך שיטעום דאי לא טעים ליה ליצרך עליה תרי זימני הבדלה בשעתה צלא שתיא וצרכת המזון בשעתה וישתה: וש"מ **ט**עמו **פגמו**. לזכרת המזון מדלא מבדיל צרישא קודם אכילה ושותה ומשייר המותר לזכרת המזון: וש"מ **ט**עם **מבדיל**. אף על פי שאכל מבדיל ולא ימתין עד למחר קודם אכילה דליכא לתמן דלמחר לקמן (דף קז:). טעם איזו מבדיל הכא לא גרסי' טעם איזו מקדש: ושמע

מסורת
הש"ם

גמ' (ב) י"א ל"ג (ג) לעיל (א) לעיל דף קכ: [וע"ז] (ד) [צרכוס (ג:). (ה) סס ג: [שנת קי: לקמן (ז). (ח) לקמן (ז) (ט) [שם וערוכין מ: (י) [שם וערוכין מ: (יא) לקמן קי: קי: (יב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (יג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (יד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (יז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (יח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (יט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (כ) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (כא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (כב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (כג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (כד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (כה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (כז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (כח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (כט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לז) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לח) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לט) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לא) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לב) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לג) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לד) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לה) לקמן (ט) [שם וערוכין מ: (לו) לקמן

מסורת הש"ס

גמ' (6) [לעיל קה.] **ט** [לקמן קי.] **א** גיטין דף עו. **רשב"ם** (ד) [סמך מ.] **תוס'** (ט) [וי"ע מו:] כרית דף קמ. ד"ה אין

—

הנהגות הב"ח

(6) רשב"ם ד"ה ה"ג ת"ר וכו' דבי קדוש תהלת יומא:

(9) ד"ה אין לי אלא ביום וכו' בלילה היא דבניסמו:

(9) ד"ה ואנדי וכו' אמר להם קידוש גדול:

הנהגות

רשב"ם ד"ה ה"ג ת"ר זכור ברי'. נראה דלא גרסי' כפוסף לקדשו: (ה"א חזקוני)

—

תורה אור

גמ' או זכור את יום השבת לקדשו:

(ב) ה"כס ענין בראשו:

(ד) ויבטל חשש הדין:

(ה) ויבטל גם אני שפסקה:

(ו) אחר יקרה את כלם:

(ז) ויבטל גם אני שפסקה:

(ח) ויבטל גם אני שפסקה:

(ט) ויבטל גם אני שפסקה:

(י) ויבטל גם אני שפסקה:

(יא) ויבטל גם אני שפסקה:

(יב) ויבטל גם אני שפסקה:

(יג) ויבטל גם אני שפסקה:

(יד) ויבטל גם אני שפסקה:

(טו) ויבטל גם אני שפסקה:

(טז) ויבטל גם אני שפסקה:

(יז) ויבטל גם אני שפסקה:

(יח) ויבטל גם אני שפסקה:

(יט) ויבטל גם אני שפסקה:

(כ) ויבטל גם אני שפסקה:

(כא) ויבטל גם אני שפסקה:

(כב) ויבטל גם אני שפסקה:

(כג) ויבטל גם אני שפסקה:

(כד) ויבטל גם אני שפסקה:

(כה) ויבטל גם אני שפסקה:

(כו) ויבטל גם אני שפסקה:

(כז) ויבטל גם אני שפסקה:

(כח) ויבטל גם אני שפסקה:

(כט) ויבטל גם אני שפסקה:

(ל) ויבטל גם אני שפסקה:

ערבי פסחים

[ואליבא דרבי יהודה]. דלמך מאור ואח"כ בשמים: מושב דבוס של ברכה טעון שיעור. אבל אי היה ביה טפי מכשיעור טעמו לא פגמו: קידוש והבדלה וזכרת המזון אבל אם בלא לשמות מכוס פגום מצדך עליו זכרת היין: לקדשו. משמע משעה שמקדש היום: אין לי אלא ביום. לקמן פריך ארצה עיקר קדושא בלילה הוא דנסיסמו היא קדושתו: קידושא רבא. בורא פרי הגפן וואככי קרי ליה קידושא רבא דלכולהו קידושי אמרי לה: ואגיד ביה. האריך זו: עד רביעי בשבת. אבל מרדכי והלן גבי שבת הבא מתחשב: לענין גיטין. אמר לה ה"ו גיטין על מנת שתמני לי מאמס וזו אחר השבת או שאמר קודם השבת תמני לי: אבל לא על האור. אם לא צריך בורא מאורי האש כמנאלי שבת שוב אינו מצדך: נטל

רשב"ם

ושמע מינה אימריב ב' קדושות על כוס אחד. היכא דלית ליה אלא כוס אחד כי האל אע"ג דלמך לעיל (דף קכ:) אין אומרים ב' קדושות על כוס אחד היכא דלית ליה שאני כדמתלנין: לעיל: **ושמעת מינה ב"ש** היא **ואליבא דרבי יהודה**. דלמך לע"ג מאור ואח"כ בשמים דאילו ל"גה ברישא בשמים ואח"כ מאור והא ליכא למימר ר"מ ולכ"ה דב"ה כדלמך לעיל וצ"ה אומרים נר ובשמים מזון והבדלה ועני רבא וז דברי ר"מ הוא דה"ג פרכינן בצרכות פרכ אלו דברים מדקמני לא ס"ד מדקמני ומשגלן לאחר המזון מאן שמעת ליה דלית ליה האי סברא דמזון ברישא רבי יהודה כדלמך לעיל רבי יהודה אומר לא נתקן ב"ש וצ"ה על המזון שבתה ועל הבדלה שסוף כו' אלא רבי יהודה היא וליכא דב"ש דאילו לר"מ מי תנא לה משגלן לאחר המזון דלדידה מאור ברישא צין לב"ש צין לב"ה ולא מזון כדלמך לעיל וז דברי ר"מ: **מושב דבוס של ברכה צריך שיעור**. אבל אי היה ביה טפי מכשיעור וטעמו לא פגמו: קפיד **אכסא פגימא**. לקדוש ולהבדלה ולזכרה"ו ולכל צרכות שתקנו לסדרן על היין שלא יבדך על כוס פגום אבל אם רואה לשמות יין צריך לבדך בורא פרי הגפן שאסור ליהנות מן העולם הזה בלא זכרה ומיורא אם אין לו אלא יין פגום מקדש עליו דקפיד לבתלה משמע: **אפילו אחיבתא**. חביות קטנות אבל אם חבית של עץ גדולה אין להקפיד: ה"ג ת"ר זכור את יום השבת לקדשו וזכרתו על היין אין לי אלא ביום בלילה מנין ת"ל זכור את יום השבת בלילה מנין **אדרבא עיקר קידושא בליליא** הוא **דבי קדיש** (6) **וימא בעיא** לקדושי ותו בלילה מנין תלמוד לומר זכור את יום השבת תנא מהדר אליהא **ונסיב** לה קרא לימא **חבי קאמר זכור את יום השבת לקדשו וזכרתו על היין בבניסמו** אין לי אלא בלילה ברי'. לקדשו. משמע בשעה שמקדש היום: אין לי אלא ביום. ולקמן פריך ארצה עיקר קידושא בלילה הוא (3) קדושתו: **חבי קאמר** ברי'. אע"ג דלין לפרש לשון השני בצרייתא צענין זה אלא ע"י שאנו מפרסין אותה למפרע אפ"ה לא שייך למימר חסורי מיחסרא שהרי אין חסר ממנה כלום אלא שטויה למפרע דצמקוס שהיה לו לומר אין לי אלא

בלילה ביום מנין טעה התנא כשמועתו ושנה אין לי אלא ביום בלילה מנין הלכך לא שייך למימר חסורי מיחסרא: **ביום מאי מוברך**. דלי אמרת קידוש מרישא והמניא (6) שבת ויום טוב אין צדק קדושה על הכוס: **אמר רב יהודה בפה"ג**. אחאי כסא דתמרא וזכורי ומשמי משום כבוד שבת לחלק צין מדת שבת למדת חול שהוא ענין שיר שאין אומרים שירה אלא על היין והכי מפרש בשלילמות דרב אחאי כפרשת וישמע ותר' (7) **קידושא רבא**. בורא פרי הגפן וקרי ליה קידושא רבא דלכולהו קידושי קאמרי ליה: **ואגיד ביה**. האריך זו דעתא אם יסריבא אחד מהם לשמות ובכך יצין דבורא פרי הגפן רגילין לומר וכו' לא שאס לא כן היה אומר (4) לו [לקדש] קידוש גדול של לילה כמנהגן: עד רביעי בשבת. ולא עד ככלל אבל מרדכי ואלין גבי שבת הבאה מתחשב: לענין גיטין. אם אמר לה היה זה גיטין על מנת שתמני לי ר' וזו אחר השבת או על מנת שתמנס לי קודם השבת: **אבל לא על האור**. אם לא צריך על הגר בורא מאורי האש כמנאלי שוב אינו מצדך כך ג"ל טעם הדבר כדמיא צמקוס שנהא (דף קכ.) אין מצדריך זו אלא בליל מנאלי האילו ותתלה צרייתו הוא: נטל

פרק עשירי

פסחים

קו.

עין משפט
נר מצוה

לח א מ"י פכ"ט וזהו שנת הלכה זו שנת ח"ח פכ"ט פסח ספיקו ג.

לח ב מ"י שם הלכה ח ספיקו ג.

גיטין הלכה כב ספיקו ג.

לח ג מ"י שם הלכה י וזהו שנת הלכה ד ספיקו ג.

לח ד מ"י שם הלכה יא וזהו שנת הלכה ה ספיקו ג.

לח ה מ"י שם הלכה יב וזהו שנת הלכה ו ספיקו ג.

לח ו מ"י שם הלכה יג וזהו שנת הלכה ז ספיקו ג.

לח ז מ"י שם הלכה יד וזהו שנת הלכה ח ספיקו ג.

לח ח מ"י שם הלכה ט וזהו שנת הלכה ט ספיקו ג.

לח ט מ"י שם הלכה י וזהו שנת הלכה י ספיקו ג.

לח י מ"י שם הלכה יא וזהו שנת הלכה יא ספיקו ג.

לח יא מ"י שם הלכה יב וזהו שנת הלכה יב ספיקו ג.

לח יב מ"י שם הלכה יג וזהו שנת הלכה יג ספיקו ג.

לח יג מ"י שם הלכה יד וזהו שנת הלכה יד ספיקו ג.

לח יד מ"י שם הלכה טו וזהו שנת הלכה טו ספיקו ג.

לח טו מ"י שם הלכה טז וזהו שנת הלכה טז ספיקו ג.

לח טז מ"י שם הלכה יז וזהו שנת הלכה יז ספיקו ג.

לח יז מ"י שם הלכה יח וזהו שנת הלכה יח ספיקו ג.

לח יח מ"י שם הלכה יט וזהו שנת הלכה יט ספיקו ג.

לח יט מ"י שם הלכה כ וזהו שנת הלכה כ ספיקו ג.

לח כ מ"י שם הלכה כא וזהו שנת הלכה כא ספיקו ג.

לח כא מ"י שם הלכה כב וזהו שנת הלכה כב ספיקו ג.

לח כב מ"י שם הלכה כג וזהו שנת הלכה כג ספיקו ג.

לח כג מ"י שם הלכה כד וזהו שנת הלכה כד ספיקו ג.

לח כד מ"י שם הלכה כה וזהו שנת הלכה כה ספיקו ג.

לח כה מ"י שם הלכה כו וזהו שנת הלכה כו ספיקו ג.

לח כו מ"י שם הלכה כז וזהו שנת הלכה כז ספיקו ג.

לח כז מ"י שם הלכה כח וזהו שנת הלכה כח ספיקו ג.

לח כח מ"י שם הלכה כט וזהו שנת הלכה כט ספיקו ג.

לח כט מ"י שם הלכה ל וזהו שנת הלכה ל ספיקו ג.

לח ל מ"י שם הלכה לא וזהו שנת הלכה לא ספיקו ג.

לח לא מ"י שם הלכה לב וזהו שנת הלכה לב ספיקו ג.

לח לב מ"י שם הלכה לג וזהו שנת הלכה לג ספיקו ג.

לח לג מ"י שם הלכה לד וזהו שנת הלכה לד ספיקו ג.

לח לד מ"י שם הלכה לה וזהו שנת הלכה לה ספיקו ג.

לח לה מ"י שם הלכה לו וזהו שנת הלכה לו ספיקו ג.

לח לו מ"י שם הלכה לז וזהו שנת הלכה לז ספיקו ג.

לח לז מ"י שם הלכה לח וזהו שנת הלכה לח ספיקו ג.

לח לח מ"י שם הלכה לט וזהו שנת הלכה לט ספיקו ג.

לח לט מ"י שם הלכה לך וזהו שנת הלכה לך ספיקו ג.

לח לך מ"י שם הלכה לם וזהו שנת הלכה לם ספיקו ג.

לח לם מ"י שם הלכה לש וזהו שנת הלכה לש ספיקו ג.

לח לש מ"י שם הלכה למ וזהו שנת הלכה למ ספיקו ג.

לח למ מ"י שם הלכה לו וזהו שנת הלכה לו ספיקו ג.

לח לו מ"י שם הלכה לז וזהו שנת הלכה לז ספיקו ג.

לח לז מ"י שם הלכה לח וזהו שנת הלכה לח ספיקו ג.

לח לח מ"י שם הלכה לט וזהו שנת הלכה לט ספיקו ג.

לח לט מ"י שם הלכה לך וזהו שנת הלכה לך ספיקו ג.

לח לך מ"י שם הלכה לם וזהו שנת הלכה לם ספיקו ג.

לח לם מ"י שם הלכה לש וזהו שנת הלכה לש ספיקו ג.

לח לש מ"י שם הלכה למ וזהו שנת הלכה למ ספיקו ג.

לח למ מ"י שם הלכה לו וזהו שנת הלכה לו ספיקו ג.

לח לו מ"י שם הלכה לז וזהו שנת הלכה לז ספיקו ג.

לח לז מ"י שם הלכה לח וזהו שנת הלכה לח ספיקו ג.

לח לח מ"י שם הלכה לט וזהו שנת הלכה לט ספיקו ג.

לח לט מ"י שם הלכה לך וזהו שנת הלכה לך ספיקו ג.

לח לך מ"י שם הלכה לם וזהו שנת הלכה לם ספיקו ג.

לח לם מ"י שם הלכה לש וזהו שנת הלכה לש ספיקו ג.

לח לש מ"י שם הלכה למ וזהו שנת הלכה למ ספיקו ג.

לח למ מ"י שם הלכה לו וזהו שנת הלכה לו ספיקו ג.

לח לו מ"י שם הלכה לז וזהו שנת הלכה לז ספיקו ג.

לח לז מ"י שם הלכה לח וזהו שנת הלכה לח ספיקו ג.

קיצשו"ע עם פסקי משנ"ב

סימן קא

דין הכנה מיום טוב ראשון ליום טוב שני או לחול

א. כל המלאכות המתרות לעשותן ביום-טוב, זה דווקא לצורך אותו היום. אבל להכין מיום ראשון ליום שני (אפלו בראש-השנה), ומכל-שכן ליום חל, אסור. אף אם הוא צריך לבשל בשביל היום, מתר לו לקחת קדרה יותר גדולה ולמלא אותה בשר וכיוצא בו, אף-על-פי שאינו צריך היום כל כך, ויותר גם ללילה או למחר. ודווקא בתבשיל בקדרה מתר, מפני שהתבשיל מטעם יותר כשמתבשל הרבה בשר ביחד^א, ובלבד שלא יאמר בפה, שהמותר יהיה לצורך הלילה או לצורך מחר, אלא יבשל סתם. אבל בשאר מאכלים, אסור להוסיף בדבר שיש קצת טרחה במה שהוא מוסיף.

א) אם ההוספה היא לשם הטעמת התבשיל, מותר להוסיף לקדרה אף כשהיא על האש; אם ההוספה לצורך מחר, מותר רק קודם שפיתתה על האש.

ב. אפלו דבר שאינו מלאכה, כגון להביא מים או אפלו יין לקדוש או להבדלה, אסור להכין^ב. וכן אסור להעמיד את הנרות במנורה או לתקן את הפתילות והעשיות ביום-טוב ראשון לצורך הלילה, אלא אם הוא צריך להשתמש בהם גם קדם הלילה או לכבוד בית-הכנסת.

ב) ובשעת הדחק, כשלא ימצא בקל, מותר להביא לצורך יו"ט שני בעוד היום גדול (שאז אינו מוכח, שמכין למחר) ובשנוי. ולצורך חל אסור, שרק למצוה מותר.

ג. נִכְרִי שֶׁהֵבִיא בְּיוֹם-טוֹב רֵאשׁוֹן דָּגִים אוּ פְּרוֹת שֵׁשׁ לַחֹשׁ שָׁמָּה נִצְוָה הַיּוֹם אוּ נִתְּלָשׁוּ הַיּוֹם, אוּ הוֹבֵאוּ מִחוּץ לַתְּחוּם, אֲסוּרִים הַיּוֹם בְּטִלְטוּלִי, וְלַעֲרֹב מִתָּרִים ד'. שָׁאֵם הַגּוֹי מִפִּירוֹ וְנוֹתְנָם לוֹ בְּלֹא קְצִיצַת דָּמִים, מִתָּר לְקַחְתָּם וּלְאַכְלָם (וְעֵין עוֹד בְּסִימָן צ"ט סְעִיף ב' וְתִלְמַד לְכָאוּ), חוּץ מִיּוֹם-טוֹב שֶׁל רֵאשׁ-הַשָּׁנָה, שֶׁאֶפְלוּ הוֹבֵאוּ בְּיוֹם רֵאשׁוֹן, אֲסוּרִים בְּיוֹם שְׁנִי.

ג) דבר, שהובא מחוץ לתחום קל יותר, והתבאר לעיל, סי' צ"ה, סעיף י"ז. ואף אם הובא ביו"ט ראשון לצורך ישראל, מותר בשני. ד) כל זה – כשצד או תלש לעצמו ואח"כ נמלך ונתנם לישראל.

ד. אם הֵבִיֵּא הַנִּכְרִי בְּשִׁבִּיל יִשְׂרָאֵל לְדוּרוֹן אוּ לְמִכְרָם לוֹ, יֵשׁ לְאַסּוֹר גַּם בְּיוֹם-טוֹב שְׁנִי^ה. וְאִךְ אִם חָל יוֹם-טוֹב בְּיוֹם הַחֲמִשִּׁי וּבְיוֹם הַשְּׁשִׁי וְהֵבִיא בְּיוֹם הַחֲמִשִּׁי, אִם יֵשׁ צֶדֶךְ גָּדוֹל, מִתָּר לְטִלְטֹל בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי וּלְבַשְׁלָם לְכַבּוֹד שַׁבָּת. וּבְיוֹם-טוֹב שֶׁל רֵאשׁ-הַשָּׁנָה, גַּם זֶה אֲסוּר.

ה) ולאחריו [אף אם הוא שבת] – בכדי שיעשה. ועי' במ"ב מקרים, שהתירו ביו"ט שני.

ה. חָלַב שֶׁחָלְבוּ גוֹי בְּיוֹם רֵאשׁוֹן וְיִשְׂרָאֵל רוֹאֶהוּ, מִתָּר בְּיוֹם שְׁנִי. וְאִם חָלְבוּ בַּשַּׁבָּת, וְיוֹם רֵאשׁוֹן הוּא יוֹם-טוֹב אֲסוּר בְּיוֹם רֵאשׁוֹן (וְעֵין עוֹד בְּסִימָן צ"ט סְעִיף ב' וְתִלְמַד גַּם לְכָאוּ). וּבְרֵאשׁ-הַשָּׁנָה, אִם חָלְבוּ בְּיוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁל יוֹם-טוֹב, אֲסוּר גַּם בְּיוֹם שְׁנִי, וְגַם בַּשַּׁבָּת הַסְּמוּכָה לוֹ (כְּמוֹ שֶׁבִּתְבַּתִּי בְּסִימָן צט סְעִיף ב').

ו. פְּתִילוֹת שֶׁהִדְלִיק בִּהְיוֹם בְּיוֹם-טוֹב רֵאשׁוֹן וְכַבּוּ, מִתָּר לְהִדְלִיק בִּהְיוֹם בְּיוֹם-טוֹב שְׁנִי. אִךְ בַּשְּׁנִי יָמִים טוֹבִים שֶׁל רֵאשׁ-הַשָּׁנָה, אֲסוּר לְהִדְלִיק בְּיוֹם-טוֹב שְׁנִי בַּפְּתִילָה שֶׁכִּבְתָּהּ בְּיוֹם רֵאשׁוֹן^י, וְאֶפְלוּ בִּקְצָה הַשְּׁנִי. וּמִכָּל מְקוֹם מִתְּרוֹת בְּטִלְטוּל לְהַסִּירָן וּלְתַת חֲדָשׁוֹת. וְכֵן בְּיוֹם-טוֹב שֶׁלֹּאֲחֵר שַׁבָּת.

ז) לדעת מ"ב, מותר, אלא שלכתחלה טוב שיכין מערב יו"ט חדשות. ואם לא הכין, ידליק עכ"פ מקצה השני.

יסוד ושורש העבודה

עֲתָה בָּאתִי כְּמִזְכִּיר לְהוֹסִיף אֶזְהָרָה בְּקִרְיַאת-שְׁמַע דְּיוֹם-טוֹב — אֶף שְׁשַׁבֶּת
וְיוֹם-טוֹב לָאוּ זְמַן תְּפִלִּין הוּא, מְכַל מְקוֹם יְכוּן בְּפִסּוּק "וְקִשְׁרָתָם
לְאוֹת וָגו'" בְּזֶה הַלְשׁוֹן: הֲרִינִי מִקַּבֵּל עָלִי מִצְוֹת עֲשֵׂה זֶה שֶׁל תְּפִלִּין לְקִיּוֹמָה
אַחֵר יוֹם-טוֹב כְּאִמּוֹר לְמַעַלָּה (שַׁעַר הַשְּׁמִינִי, פֶּרֶק רַבִּיעִי) בְּקִרְיַאת-שְׁמַע דְּשַׁבֶּת,
עֵין שָׁם.

ובקריאת שמע דערבית זו, אף שאין עתה זמן תפילין יכוין בפסוק וקשרתם לאות וגו' בזה"ל:
הריני מקבל עלי מצות עשה זו של תפילין לקיימה אחר השבת, ויכון כוונה זו בשמחה
עצומה, ובוודאי אחיי ורעיי אהובי נפשי מכוונות אלו בא נחת גדול ליוצרנו ית"ש, כמו
שדרשו רז"ל על הפסוק 'וילכו ויעשו' בפרשת בא, ומפורש בכתובים בספר דניאל בפסוק
'מיום שנתת לבך' וגו'.

יסוד ושורש העבודה שער השמיני פ"ד

ליקוט מספרים הקדושים

החומרות הרבות בפסח הם תכשיטים לקדושה

הרה"ק ר' בונם מפרשיסחא זצוקללה"ה אמר בזה הלשון: כל החומרות שישראל מחמירים ונוהגים בפסח, הם תכשיטין לקדושה, רמז לזה 'צואר' בחרוזים' (שיר השירים א, י), היינו כי כל אברי האדם והגוף, אינו מקבל שום תכשיט שלא יהיה שום שייכות לדבר הלז להמקום, או על דרך מלבוש או לכסות וכיוצא, אבל הצואר מיוחד לקבל תכשיט אף מדבר שאין לו שייכות, דהיינו שנומלין דבר יקר כגון מרגליות ואבנים טובות וזהב אף שאינם כסות ולא לקור ולא לחום, רק תולין בצואר לתכשיט. והוא הענין שהחמיר בפסח, מחמת שהצואר הוא הכל לקבל האכילות, ובעסק אכילות שייך כל החומרות שאדם מחמיר אף שאין בעצם כל כך מקום להחומרות, ומה גם שחג הפסח הוא ברור באכילות, לכן כל החומרות שהחמירו בזה אף שנראים רחוקים ממצוה הזאת הם תכשיטים לקדושה.

(מי השלוח - רבי מרדכי יוסף מאיז'ביצה זי"ע)

בשם הרה"ק ר' בונם מפרשיסחא זי"ע, שהחומרות של חג הפסח אין להם שיעור, שהוא כמו תכשיטי כלה, אשר כל המוסיף תכשיטים הרי זה משובח. והבן.

(שיח שרפי קודש - פסח, א)

בפסח צריך לשאול על כל דבר

החילוק בין ימות החול לחג הפסח, כמו החילוק בין אינו יהודי ליהודי, כי בפסח צריכים לשאול על כל דבר המותר אם נעשה בהכשר כדת, וזהו עיקר הענין של יהדות.

(הרה"ק רבי יעקב יצחק מפרשיסחא)

החמיר בכל מה שנאמר באיזה ספר

הרה"ק בעל ישמח משה זי"ע הי' מחמיר מאד בחג הפסח וכו'. כל חומרא שנאמרה באיזה ספר נהג בעצמו בחג הפסח, ולא שתה קאו"ע בפסח... אם כי שחק מזה, מ"מ הוא בעצמו נהג גם חומרא זאת.

(תהלה למשה - אוהעל)

להוסיף חומרא בכל שנה

בכל שנה ושנה מחיוב להחמיר איזה דבר שלא החמיר בה בשנה שעברה, כמו שבכל שנה הקליפה רוצית להתגבר ולהרים ראשו, לעומת זאת כשהוא מחדש חומר בקודש ונותן כח להקדושה, בזה הוא משבר כח הקליפה, והעיקר לשבר את החמץ ולעשותו מצה.

(שער המלך)

החמירו הגם דכוחא דהיתרא עדיף

על כן [מטעם דברי הרדב"ז הנ"ל] החמירו רבותינו ז"ל בהוראתם ומנהגיהם כאשר קבלנו בזה, ואנחנו אחריהם בעניני דפסחא למעשה, בחומרי דמתנייתא, בכפלתא דכפלתא, הגם שבמק"א בשאר הלכות הי' הוראתם בדרך ממוצע, ובהרבה דברים להקל בכחא דהיתרא עדיף כנודע.

(נימוקי או"ח - מונקאטש)

אל תיטוש תורת אמך

שאלו את הגה"ק מהר"ש מבעלזא זי"ע מדוע הוא נוהג שלא לאכול שום בפסח הלא אין בו חשש חמץ, והשיב בדברי קדשו: כתיב "אל תטוש תורת אמך", וכן היה המנהג בבית אבי ואמי שלא לאוכלו...

(פתחא זוטא - סי' ב' אות ז')

כל אחד אוכל רק בביתו

בפרשת ראה (דברים טז, יא) כתיב בחג השבועות, ושמחת לפני ה' אלקיך, אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך וחלוי אשר בשעריך, והגר והיתום והאלמנה אשר בקרבך, וכן בסוכות כתיב (שם), ושמחת בחגך אתה ובנך ובתך וגו', אבל בפסח לא כתיב כן, דמשמע מזה שבחג הפסח אין משתתפים אחד עם השני, ואין אוכלים אלא כ"א על שלחן עצמו בביתו.

(מהר"א מבעלזא)

אשרי יושבי ביתך יותר מכל השנה

לא תתגודדו ליכא בחומרות דפסח, וגם אין לחוש ליוהרא, כי משפחה ומשפחה מנהג אבותיהם בידיהם, בין בשתיית הקפה במקום אחר, ובין במיני מתיקה שעושים, וכן שלא לסעוד אצל אחרים, ואפי' מי שאינו נוהג חומרות כשרידים אשר ד' קורא, אפילו הכי מה טוב דבימי הפסח יקיים אשרי יושבי ביתך טפי משאר ימות השנה.

על פי הגדרים והסייגים נגאלו

ולכן הרבה התורה בסייגים גבי פסח וחמץ בבל יראה, מפני שעל פי הגדרים והסייגים נגאלו, ולהורות נתן שלא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר, שכל אדם יהא נגדר ומקושר ללאומותו בסייגים וגדרים, שכל זמן שלא יהיה אור האלוקי מופיע עליו גלויה לעיני כל, הסכנה גדולה שלא יתערבו בין האומות ויאבדו קיומם, וזה אני ד' לא שנית, שתמיד אני ברחמים והגזירות הוא כדי שאתם ב"י לא כליתם, שלא יתערבו בין העו"ג בהתקרבתם אליהם, למימי אבותיכם סרתם מחוקי ולא שמרתם שלא עשיתם גדרים וסייגים.

(משך חכמה)

נמנע חומרות הפסח בילדים

פעם אחת הגיע יהודי מפולין אל האבני נזר וביקשו שיתן לו הכשר לחג הפסח על בית חרושת לייצור חומץ, לא רצה אבני נזר לתת לו, באמרו, היום עושים בכל בית יהודי משקה מחמיצה הנקרא 'בארשט', באמצע החורף כבר כובשין את החמיצה

- בארשט כי זה מיוחד לחג הפסח, ובמילא נמכע חומרות אלו בכל ילד, ואם אתן הכשר אזי יקחו קצת חומץ עם סוכר ויעשו מזה חמיצה וזה ישתו ובמילא יאבד ענין זה.

(הגה"צ רבי חיים מאיר יחיאל שפירא זצ"ל גאב"ד נאראל)

שלא לאכול אלא מה שאכלו אבותינו

כל מאכלים של פסח צריכים שמירה מעולה שלא נכשל ח"ו במשהו חמץ, והנה האדם צריך לשמור עצמו בכל היכולת, אבל העיקר צריך לידע שהכל תלוי בסיעתא דשמיא, ועל כל דבר צריכים להתפלל להשי"ת שישמור אותנו שלא נכשל ח"ו. והנה אותם המאכלים שהיו בימי אבותינו ורבותינו הקדושים ז"ל וכבר התפללו הם עליהם ועשו דרך ומבוא לתפלה לכן גם לנו נקל להתפלל עליהם, אבל אותם המאכלים שלא היו בימי אבותינו ורבותינו והם לא התפללו עליהם ואנחנו צריכים לחפש דרך חדשה להתפלל עליהם, זה הוא ענין קשה.

(מהרי"ד מבעלזא)

להחמיר בפסח בכל מה דאפשר

כשבא לפני הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע שאלה בעניני פסח, הי' אומר להשוואל, 'על חג הפסח צריך כל אחד להחמיר כל מה דאפשר, וכעת אמור השאלה'.
(שו"ת חלקת יעקב - ח"ג סי' קס"ז)

חומרות הרה"ק מלובלין

אצל הסדר של הרה"ק מבעל מנחת אלעזר ממונקאטש זצ"ל ובשעת אמירת ההגדה היה מתעמק בהכוונות היו פתוחים לפניו, אחר כך כשהגיע לשולחן עורך היה בדיחא דעתי' וכשנפלה כף (לעפיל) על הארץ, צוה לאחד מהחסידים שיניח את הכף שלא ישתמשו בזה, וסיפר מעשה ששמע מאביו הרה"ק בעל דרכי תשובה ששמע מהרה"ק משינאווע זצ"ל ששמע מאבי הרה"ק מצאנז, ששמע מהרה"ק מראפשיץ, פעם אחת אירע מעשה אצל הרה"ק מלובלין בליל פסח שכמה מהתלמידים הביאו כל אחד

צלוחית יין שסחטו בעצם הענבים ושמרו היין בתכלית הזהירות והניחו היין על השולחן, כשנכנס הרה"ק לערוך הסדר והסתכל על היין צוה על אחת מהצלוחיות שיסירה מהשולחן, התלמיד שהביא צלוחית זו חישב בדעתו למה מצוה הרה"ק להסירה הלא הוא שמר היין בתכלית ההידור, אמנם חשב אסור להרהר אחר רבו. אחר כך בשולחן ערוך אמר הרה"ק מלובלין להתלמיד, על היין שלך אין שום חשישות ונעשית בתכלית הזהירות, נאר וואס דען, היין שלך היתה מונחת על הספסל שבכל השנה משתמשים שם בחמין, ואף שרחצו הספסל מכל מקום כיון שלא היתה שום הפסק בין הצלוחית יין לספסל של כל השנה.

חשש ע"ז חמור מחומרא

פעם אירע, שמחמת טרדות החג החליפו בויז'ניץ את מצות המצווה שהרה"ק בעל "אהבת ישראל" אפה בערב פסח לאחר חצות במצות הרגילות, ולא ניתן היה לזהותן עוד לרבנית הצטערה וכעסה, ונזפה במשמישים שלא השגיחו כיאות ולא עמדו על המשמר.

כאשר שמע הרבי את הקולות, התערב אמר: אספר לכם מעשה שהיה. אצל אחד הצדיקים הכינו את מצרכי הפסח, והנה קפץ תרנגול מהחצר, נכנס לבית ועורר מהומה. אחד מבני הבית נזף קשות במשמישים שלא סגרו את הפתח. יצא הצדק מחדרו ושאל לפשר הריב. "דבר חמור אירע" קרא אותו בן בית, "תרנגול חמין דרך על מצרכי הפסח". תמה הצדיק ואמר: "חז"ל אמרו שכל הכועס כאילו עובד עבודה זרה - ואתה מספר לי על תרנגול חמין?..."

(קדוש ישראל)

נמיון הכעס לחומרא

מעשה רב מזקיננו הקדוש רבי פנחס מקאריץ זצ"ל, שדרכו בקודש היתה שלא אכל מצה רק בשתי הלילות הראשונות מחמת גודל הזהירות, וגם חשש מצות הצריכות לו לשתי הלילות טחן מעט חטים ברחיים של קאפע, כדי שיהיה לו קמח לשש מצות שמורה הללו, ואפאם בהשגחה יתירה בערב פסח אחר חצות בנטירה יתירתא.

והנה פעם אחת בא עני אחד בערב פסח, וביקש מהרבנית ליתן לו שש מצות שמורה, ועל פי טעות נתנה לו האשה השש מצות שהכין לו רבינו הקדוש ז"ל. וכעבור איזה שעות ראתה הרבנית שנתנה המצות של רבינו הקדוש ז"ל, ושלחה שלוחים ברחובות קריה לחפש אחר העני הנ"ל בחפש מחופש, ולשוא יגעתה כי לא נודעו עקבותיו איה. והוכרחה ליתן לפני רבינו הקדוש מצות אחרות, ולא הודיעה לרבנו הק' שלא לצערו. ובליל פסח אמר רבה"ק: ידעתי גם ידעתי שאלו המצות אחרות הן, אך העני הלז בא רק לנסותני אם אבוא ח"ו לידי כעס, אבל מה לי לכעוס, הרי המצות הללו ג"כ כשרות הן.

(אמרי ברוך (סערט) - כט, א)

יום כ' באדר הוא מאותם הימים שלא מקיזים בהם דם, שאלה ימים מיוחדים הם לאדם לקבל יסורים, יש להזהר מלילך ילדים לבדם ברחובות, ויש רשות לבעלי עין הרע לתת עין הרע, לכן יעביר כסותו כשמוליך ילדו ברחובות בימים הללו, ויאמר י"א פסוקים המתחילים והמסיימים באות נ' שיש בזמירות למוצש"ק.

(קב הישר פרק ל"ב)